

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационния труд

УПРАВЛЕНИЕ КРЕДИТНО-ИНВЕСТИЦИОННИМИ ИННОВАЦИЯМИ БАНКОВ

На Владимир Станиславович Котковский

За присъждане на научната степен „доктор на икономическите науки“ ПН 3.7 „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Рецензент: професор д-р Емил Панушев

Основание за представяне на рецензията: заповед 386/13.04.2017 на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ за участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд.

Владимир Станиславович Котковский е „кандидат на икономическите науки“, работи като доцент в катедрата по финанси, банково дело и застраховане в Криворожкия икономически институт Киевски национален икономически университет „Вадим Гетман“, гр. Кривой Рог, Украйна.

Дисертационният труд е с обем 408 страници и се състои от увод, пет глави (раздела), заключение, списък на използваните източници и приложения. Разработката съдържа 59 таблици, 59 фигури (рисунки), 24 формули и 9 приложения. Списъкът на използваните източници съдържа 325 заглавия – 214 на украински език, 79 на руски език и 32 на английски език.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е посветен на важни аспекти на развитието на съвременното банково дело в Украйна.

Отвореният характер на националното стопанство обуславя необходимостта от усъвършенстване на платежно-разчетните отношения и инструменти, както и въвеждането на съвременни форми на банкиране. Разработката предлага систематизирани и апробирани научни и научно-практически подходи за въвеждане на съвременни банкови услуги чрез кредитно-инвестиционни иновации, които да подобрят качеството на обслужване на бизнеса и гражданите и да съдействат за разширяване на позициите на банките на националния пазар.

АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ

Дисертационният труд на Владимир Станиславович Котковский е особено актуален, предвид предизвикателствата пред съвременната банкова система от въвеждането на нови технологии и банкови продукти. Анализът на украинската икономика и предлагането на банкови услуги както от украински, така и от чуждестранни банки обуславят непрекъснатия процес на обновяване на инструментите в банковата дейност. Предвид необходимостта от подобряване управлението на тези иновационни процеси, разработката предлага отговори на въпросите за избора на подходи и оценките на риска в кредитно-инвестиционните иновации, така също и извеждането на практико-приложни резултати, които дават възможност да се въведат съществени изменения в структурата на дейностите на банките за повишаване на тяхната ефективност.

Авторът задълбочено е изследвал динамиката на показатели на икономиката на Украйна и дава точна оценка на ролята на банките в осъществяването на икономическата политика. Подробно са систематизирани статистически данни за ползваните банкови услуги и е

очертана картината на иновационната дейност във водещи украински банки и присъстващи на пазара чуждестранни банки.

Методиката на дисертационния труд е издържана в научно отношение, тъй като се базира на задълбочено познаване на изследванията в разглежданата област в страната и достиженията на водещи изследователи в света. Това е дало възможност на автора да разработи и приложи съвременни концепции и алгоритми за оценка на иновационния потенциал и пътищата за неговото разширяване. Представена е еволюцията на съвременните форми на банкиране в света и са съставени модели за оценка на ефективността от внедряването на кредитно-инвестиционни иновации в управлението на банките.

Представените изследвания отразяват изпълнението на изследователски задачи в рамките на Киевския национален икономически университет и имат съществена национална значимост.

НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ

В представеният дисертационен труд са разработени подробно и разширено редица аспекти на иновационния процес в банковата сфера на Украйна, които са дали основание на автора да формулира изводи и оценки. Техният приносен характер може да се систематизира в следните направления:

- Подробно са изследвани институционалните фактори за развитие на банковата система. Те са от съществено значение при определянето на възможностите за иновации. Авторът е разработил система от показатели за оценка на кредитно-инвестиционната стратегия и методите за осъществяване на иновационната политика. Те се основават на приетите от него теоретични концепции за въздействието на кредитно-инвестиционните иновации върху институционалното развитие

на банковата система. Систематизирането на тези знания е важен научен принос, който е дело на дългогодишната работа на докторанта в областта на теорията и практиката на банковото дело в Украйна.

- Изследванията на динамиката на макроикономическите показатели на страната и влиянието им върху поведението на банковата система са дали възможност на автора да разработи система от показатели за оценка на влиянието на механизъм за реализация на иновациите в банките. Подчертана е стимулиращата роля на чуждестранните банки на украинския пазар за ускоряване на иновационния процес. Изследването на тези процеси има съществен научен принос в развитието на теорията и практиката на банковото дело в Украйна.
- Съществен научно-приложен принос имат резултатите от изследването на банките в Украйна, както и използваните от тях продукти. Задълбочено са анализирани потребителите на картови услуги и са оценени тенденциите на използване на картовите разплащания. Формулирани са препоръки за развитието на този вид на платежни операции в контекста на кредитно-иновационната дейност на банките в Украйна.
- Важен принос в изследванията на Владимир Станиславович Котковский са методите за изграждане на организационно-техническа среда за банкови иновации. Наред с анализа на техническите и социални компоненти на оперативното банково управление са формулирани практически предложения за изграждане на организационни единици, които да служат като двигател на иновационния процес. Предложените научно приложни модели са предпоставка за усъвършенстване на

банкирането в страната и имат теоретико-методологичен принос за реформи във финансирането на банковите иновации.

Така представените научни и научно-приложни приноси са дело на автора. Те са резултат от задълбоченото изследване на процесите на реформи в банковия сектор на Украйна, както и на ясно дефинирани изводи, относно неефективността на институционалната среда и недостатъчната степен на хармонизиране на стандартите за банкова дейност с прилаганите от чуждестранните банки в Украйна.

Представените публикации съдържат съществени части от научните изследвания на автора, които са представени в дисертационния труд. Участието в редица национални и международни форуми са позволили на автора да апробира изводите от своите изследвания и да ги направи достояние на специалисти в банковата система. Провеждането на обобщени изследвания за нагласите към иновации в банковата система, както и оценката за състоянието на външната среда – главно недостатъчната инфраструктура са основание за разработване и предлагане на редица практически подходи за адаптиране на банковата система към изискванията на международното банкиране. Представени са оценки за кредитния рейтинг на банките в отделни региони и анализ за неравномерността в предлагането на банкови услуги, както и въвеждането на защитни компоненти в депозитната дейност. Тези анализи и научно-приложни изводи са предпоставка за практическо приложение на моделите в дисертационния труд.

ОЦЕНКА НА АВТОРЕФЕРАТА

В автореферата на дисертационния труд, с обем от 35 страници, са посочени целите и задачите на изследването и неговата структура. Представеното съдържание дава вярна и точна представа за дисертацията, като в изложението са включени и систематизиращи

схеми и диаграми. Справката за приносите отразява вижданията на автора за новостите в изследваната област, които са от значение за украинската икономика. Включеният списък с използвана литература, освен монографични изследвания, статии в научни списания и доклади на национални и международни конференции, включва и значително количество публикации в научно-популярни издания.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Към рецензираният дисертационен труд могат да бъдат отправени и критични бележки с оглед бъдещи разработки и насочване към определени виждания.

Първото, което прави впечатление, е разширеното представяне на части от материала, позоваващо се на учебници (с.171). като правило такъв тип изложение разширява значително обема на изложението и на места го отклонява от следваното от автора изложение. В някои случаи се остава с впечатление за недостатъчна изясненост на разглеждания проблем. Прилагането на учебници в използваната литература едва ли е подходящо за задълбочено научно изследване, предвид предназначението им за образователни цели.

На второ място, при изписване на наименованията на банките в Украйна са използвани абривиатури, които произтичат от националното законодателство, не са пояснени (ПАО).

Съществен въпрос в дисертационния труд е необходимостта от оценка на капиталовата адекватност на банките в Украйна. Авторът представя данни от национален рейтинг, както и оценки на световни рейтингови агенции. Не става ясно какво се взема предвид при определяне на прага за защита на депозитите на гражданите. От изложението не се вижда дали се прилагат решенията на Базелския комитет за капиталовата адекватност на банките – известни като Базел 2

и Базел 3. В същото време се коментират структура на депозити и изваждане на банки поради несъстоятелност, което поставя въпроса за изискванията от страна на Централната банка към търговските банки в страната и как то се отразява на кредитно-инвестиционните иновации.

Оттук произтича и съществената ми препоръка – при определяне на моделите за внедряване на кредитно-инвестиционни иновации да се вземат предвид изисквания на международното банкиране, които да повишат конкурентоспособността на украинските банки и да ги направят привлекателни инвеститори.

Посочените критични бележки и препоръки не намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд е посветен на важни аспекти на банковата дейност и ролята на кредитните иновации за развитието и управлението на този процес. Предложени са нови виждания за съвременните аспекти на банковите иновации и спецификата на тяхното приложение в икономиката на Украйна. Разработката притежава необходимите съществени научни приноси, поради което препоръчвам на Уважаемото научно жури да присъди на Владимир Станиславович Котковский научната степен „доктор на икономическите науки“.

28.04.2017 г.

Гр. Варна

Рецензент:

/Проф. д-р Емил Панушев/